

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

ІН Інститут педагогіки і психології

Кафедра _____ Психології _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні засоби психодіагностики

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність _____ 053 Психологія _____
(шифр і назва)

освітня-програма Психологія
другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва)

Мова навчання _____ українська _____

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри психології

Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Сучасні засоби психодіагностики
Викладач (-і)	Щербак Т. І. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології
Профайл викладача (-ів)	https://psy.sspu.edu.ua/index.php/kafedra/sklad-kafedri/31-shcherbak
Контактний тел.	+380509292684
E-mail:	Shcherbak.tetiana1325@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=2088
Консультації	Очна. Кафедра психології. Вівторок 11:00-12:20

Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «Сучасні засоби психодіагностики» орієнтована на теоретичну і практичну підготовку висококваліфікованих кадрів до одного з основних видів професійної діяльності психолога – психодіагностики, яка є основним компонентом, що визначає інші види діяльності, такі як корекція, профілактика і прогноз.

Роль сучасної психодіагностики як сполучної ланки між фундаментальними галузями психології та практичними запитамі суспільства дозволяє розглядати вивчення даної дисципліни в якості необхідної умови підготовки професійного психолога. Курс «Сучасні засоби психодіагностики» вимагає актуалізації міждисциплінарних знань із «Загальної психології», «Практикуму з загальної психології», «Соціальна психологія (з практикумом)», «Психодіагностики», «Математичні та експериментальні методи в психології».

Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні засоби психодіагностики» є оволодіння студентами системою знань про сучасні засоби психодіагностики, конкретні способи і психодіагностичні методики вивчення основних психічних явищ та можливості їх використання в практиці психологічної роботи; формування стійких практичних навичок організації та проведення діагностичних обстежень, інтерпретації отриманих статистичних даних і рішення сучасних психодіагностичних завдань.

Освітньо-професійною програмою визначені наступні загальні та спеціальні компетентності:

- **ЗК1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК2.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- **ЗК3.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- **ЗК6.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- **СК2.** Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- **СК3.** Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- **СК4.** Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- **СК9.** Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Формат дисципліни.

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття/ семінарські /лабораторні/індивідуальні	18
консультації	2
самостійна робота	110

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Нормативна/вибіркова
2020	1	1	5/150	1	екзамен	обов'язкова

Результати навчання

Освітньо-професійною програмою визначені наступні загальні програмні результати навчання (ПРН), для формування яких використовується навчальна дисципліна «Сучасні засоби психодіагностики»:

- **ПР1.** Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- **ПР2.** Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
- **ПР3.** Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
- **ПР4.** Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

- **ПР9.** Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

Результати навчання за дисципліною

- **РН1.** Здійснювати самостійний пошук та аналіз спеціалізованих концептуальних знань в галузі сучасної психодіагностики із використанням сучасних наукових джерел.
- **РН2.** Організовувати дослідження психічних явищ відповідно до професійних вимог, що висувуються до фахівця психологічної сфери.
- **РН3.** Самостійно обирати та застосовувати для психологічного дослідження сучасний валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- **РН4.** Володіти достатнім арсеналом сучасних психодіагностичних методик.
- **РН5.** Професійно, з наукових позицій інтерпретувати результати психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, оформлювати психологічне заключення.
- **РН6.** Розробляти на основі психологічного діагнозу надійні та ефективні прогнози щодо перспектив індивідуального розвитку особистості і можливих відхилень від його закономірного ходу.
- **РН7.** Дотримуватися соціально-етичних норм професійної етики фахівців із психодіагностики та загально етичних принципів психодіагностичного обстеження.

Тематичний план вивчення дисципліни.

Розділ 1. Сучасні засоби психодіагностики

Тема 1.1. Стан сучасної психодіагностики.

Тема 1.2. Сучасні методи дослідження психічних станів.

Тема 1.3. Сучасні методи діагностики психічних процесів.

Тема 1.4. Сучасна діагностика особистості та особистісних властивостей.

Тема 1.5. Сучасні засоби психодіагностики в клінічній практиці.

Тема 1.6. Сучасні комп'ютерні системи психологічної діагностики.

Політика дисципліни

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [Кодекс академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка]. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман.

Академічна доброчесність

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Система оцінювання та вимоги Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А 90 – 100	Надаються повні і змістовні відповіді на всі теоретичні питання курсу. Студент демонструє знання матеріалу, його розуміння, орієнтацію в широкому полі питань з сучасної психодіагностики, знайомство з сучасною науковою літературою. Відповіді на додаткові запитання чіткі, правильні, показують знання та ерудицію студента. Практичні та самостійні завдання виконано в повному обсязі, дано відповіді на всі питання. Матеріал, викладено логічно, послідовно, без помилок, при цьому виявлено здатність студента диференціювати, інтегрувати знання. Студент вільно формулює висновки та узагальнення, самостійно застосовує знання в конкретних психодіагностичних ситуаціях. Правильно, охайно оформлено роботи.
В 82 - 89	Надається достатньо повна і змістова відповідь на всі запитання курсу. Студент показує знання і розуміння матеріалу, знайомство з основною науковою літературою в галузі сучасної психодіагностики. Відповіді на додаткові питання загалом вірні. Наявні несуттєві зауваження щодо змісту та оформлення звіту з психодіагностичного дослідження. Кількісний та якісний аналіз результатів досліджень виконаний у повному обсязі, але наявні незначні помилки та недоліки, що пов'язані з обчисленнями результатів та їхньою інтерпретацією.
С 74 - 81	Матеріал викладається логічно, послідовно. В роботі з психодіагностичними звітами є незначні помилки, при цьому студент не знає деяких визначень з теми предмету, але може диференціювати, інтегрувати знання. У психодіагностичному звіті відмічені окремі неточності й логічні помилки.
Д 64 - 73	Відповіді на теоретичні питання курсу викладені уривчасто, знання основних тем є поверховим. Відповіді на додаткові питання не завжди правильні, формальні та

	поверхові. Не дотримано вимог щодо змісту та оформлення психодіагностичних звітів. Кількісний та якісний аналіз результатів досліджень виконаний у повному обсязі, проте наявні помилки та недоліки, що суттєво позначаються на їхній інтерпретації
E 60 - 63	Теоретичні питання розкрито не повністю. Студент знає і розуміє тільки основний матеріал, який викладає спрощено і неповно, припускається окремих суттєвих помилок. При відповідях на запитання щодо опанування програми студент почувається невпевнено, збивається, припускається помилок, не має потрібних знань. Кількісний та якісний аналіз результатів досліджень виконаний не якісно або не в повному обсязі.
FX 35-59	Студент надає відповіді із суттєвими помилками, демонструє поверхове знання і розуміння основного матеріалу, спрощено і непослідовно та механічно викладає матеріал з допущенням істотних помилок. Студент допустив помилки при здійсненні кількісного та якісного аналізу результатів досліджень, що суттєво вплинуло на їхню інтерпретацію.
F 1 - 34	На запитання студент не може дати задовільних відповідей, припускається грубих помилок або характер відповідей дає підставу стверджувати, що особа неправильно розуміє зміст матеріалу. Повна невідповідність змісту роботи вимогам або робота запозичена, підготовлена не самостійно. Курс не опановано, необхідне його повторне проходження.

Розподіл балів

Поточний контроль						Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1									
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 1.5	T 1.6	55	75	25	100
Поточний контроль									
9	9	9	10	9	9				
Контроль самостійної роботи						20			
3	3	3	3	5	3				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно

82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Згідно з «Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» №178 від 27 квітня 2020 р. перезарахування результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом і змістом відповідають дисципліні можливо в обсязі 20 балів.

Засоби діагностики результатів навчання

Поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ ім. А. С. Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015).

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до практичного заняття, рівень засвоєння знань з конкретної теми предмету «Сучасні засоби психодіагностики». Для поточного контролю використовуються форми: тестування; усні опитування; обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних індивідуальних практичних завдань (розроблення презентацій) та завдань самостійної роботи; самооцінювання-рефлексія; понятійний контроль.

Семестровий контроль – екзамен, проводиться в усній формі.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна:

1. Ассанович, М. А. Клиническая психодиагностика. Специализированные методики и опросники. Гродно : ГрГМУ, 2013. 520 с.
2. Бурлачук, Л. Ф., Морозов, С. М. Словарь-справочник по психодиагностике. СПб.: Питер, 2001. 528 с.
3. Вассерман, Л. И., Щелкова, О. Ю. Медицинская психодиагностика: теория, практика, обучение. М.: СПб., 2003. 736 с.
4. Диагностика в медицинской (клинической) психологии: современное состояние и перспективы. Научное издание. Коллективная монография под ред. Н. В. Зверевой, И. Ф. Рожиной. М.: ООО «Сам Полиграфист», 2016. 254 с.

5. Филатова, О. В. , Литвинова, Н. Ю. , Винарчик, Е. А. Современные методы психологической диагностики : практикум. Владимир : Изд-во Владим. гос. ун-та, 2011. 296 с.
6. Чаликова, О. С. Психодиагностическая работа психолога: теоретический и практический аспекты : учеб. Пособие. Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2017. 138 с.
7. Червинская, К. Р. Компьютерная психодиагностика. СПб.,: Речь, 2003. 336 с.

Додаткова:

8. Pshenychna, L., Kuzikova, S., Kuzikov, B., Shcherbak, T., Kondratyuk, S., Petrenko, S., Skyba, O. & Usyk, D. (2019). Phenomenon of nervous mental stability in extreme sports. *Journal of Physical Education and Sport ® (JPES)*, 19 (4), Art 195. 1349 – 1354.
9. Галян, І. М. Психодіагностика : навч. посіб. К. : Академвидав, 2011. 464 с.
10. Гуревич, К. М. Дифференциальная психология и психодиагностика : избранные труды. СПб : Питер, 2008. 336 с.
11. Овчинников, Б. В., Дьяконов, И. Ф. , Колчев, А. И. , Лытаев, С. А. Основы клинической психологии и медицинской психодиагностики. СПб., 2005. 320 с.
12. Рубинштейн, С. Я. Экспериментальные методики патопсихологии и опыт применения их в клинике: Практическое руководство. М., 1999. 303 с.
13. Червинская, К. Р., Щелкова, О. Ю. Медицинская психодиагностика и инженерия знаний. СПб., 2002. 624 с.
14. Шмелев, А. Г. Психодиагностика личностных черт. СПб.: Речь, 2002. 480 с.
15. Щербак, Т.І. Емпіричне дослідження ургентної адикції у осіб юнацького віку. *Збірник наукових праць «Теоретичні і прикладні проблеми психології»*, 2019. 3(50). 324-337.
16. Щербак, Т. І., Щербак, Б. О. Емпіричне дослідження готовності до інноваційної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки*. 2018. 4. 73–79.
17. Щербак, Т.І., Пухно, С. В. Дослідження музичних здібностей піаністів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*, 2020. 1. 71-78.